

SAFTİRİK VE SOYUT DÜŞÜNCE BECERİLERİ

Saftirik And Abstract Thinking Skills

Doç. Dr. Pervin NEDİM BAL

Beykent Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Psikoloji Bölümü İstanbul/TÜRKİYE

Dr. Öğretim Üyesi, Mualla MURAT

İstanbul Aydın Üniversitesi, İstanbul/TÜRKİYE

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-8872-8973>

Türkçe Öğretmeni, Fatih ÖZER

Ali Cevat Özyurt Ortaokulu İstanbul/TÜRKİYE

Türkçe Öğretmeni, Öznur İŞGÖREN

Oruçgazi Ortaokulu İstanbul/TÜRKİYE

ÖZET

Her çağ kendi sosyal değişimiyle birlikte insanoğlu için de dönemsel değişimler söz konusudur. Nesiller arası değişim olduğu kadar bireyin kendi yaşamı içinde de değişimler olmak zorundadır. Bu değişimler eğitimle doğru hedeflere ulaşırsa gelişmeyi sağlar. Gelişmeye amaçlamayan bir değişim ancak yozlaşmaya sebep olur. Kültür, birey ve toplumun gelişmesi için en temel faktördür. Her neslin eğitimini ve kültürünü etkileyen sembolik yayınlar ortaya çıkmıştır. Tommiks ve Teksas gibi yayınlar bir nesli etkilerken teknolojinin getirileri ortaya çıkmış "Susam Sokağı" bir başka nesle damgasını vurmuştur. Sanatın bütün dalları için geçerli olan nesilleri etkileyen akımlar söz konusudur. Müzikte ve resimde de zevkleri etkileyen dönemsel akımlar vardır. Eğitim Fakülteleri özellikle Türkçe Öğretmenliğinin müfredata tabii olması, müfredatın da yeni nesillere ait çağcıl tercihleri müfredata güncel olarak almaması, öğrencinin günlük hayatıyla eğitim arasında bir fark oluşturması önemli bir sorundur. İlköğretim ikinci kademe öğrencileri tarafından internet arama motorlarında çok tercih edilenler arasında yer alan Saftirik serisi bu döneme damgasını vurmaktadır. Saftirik serisi sosyo-kültürel ve sosyo-ekonomik farklılıklar dikkate alınmadan her kesim tarafından tercih edilmektedir. Soyut düşünme becerileri, Türkçe Eğitim programlarında eksikliği hissedilen ve fark edilen bir alan olarak üzerinde durulması gereken bir konudur. Bu alan yazınında soyut düşünme becerilerini çalışabilmek için metinlere özellikle edebi metinlere öncelik verilmelidir. Bu çalışmada Saftirik serisinin soyut düşünme becerilerine katkısı incelenecektir. Yöntem olarak doküman analizi çalışması yapılacaktır. Doküman analizi yolu ile Piaget soyut düşünme becerilerinden tümünden gelim, tüme varım, hipotetik ve analogik düşünme basamakları çalışılacaktır. Doküman incelemesi, geleneksel olarak, tarihçiler, antropologlar ve dil bilimcilerin kullandığı bir yöntem olmakla birlikte, sosyologlar ve psikologlar da doküman incelemesi kullanarak önemli kuramların geliştirilmesine katkıda bulunmuşlardır (Şimşek, 2009). Yeni neslin ilgisini çeken Saftirik serisinin eğitim açısından alan yazınına etkisi ortaya

ABSTRACT

In every age there are periodic changes for human beings along with their own social change. There must be changes between generations as well as within the individual's own life. These changes provide the development if it reaches the right goals with education. A change that does not aim to develop causes corruption. Culture is the most important factor for the development of the individual and society. Symbolic publications have emerged that affect the education and culture of each generation. While publications such as Tommiks and Texas have influenced one generation, the benefits of technology have emerged and the program "Sesame Street" has left its mark on another generation. There are movements that affect generations that apply to all branches of art. There are periodical movements that affect tastes in music and painting. The fact that the Turkish Language Teaching Department is subject to the curriculum in the Faculties of Education, and that the curriculum does not include the contemporary preferences of the new generations in the curriculum, and that it makes a difference between the daily life of the student and education is an important problem. Saftirik series, which is one of the most preferred among primary school students in internet search engines, is about to leave its mark on this period. The mentioned Saftirik series is preferred by every segment without considering socio-cultural and socio-economic differences. Abstract thinking skills is a subject that needs to be emphasized as an area that is felt and noticed in Turkish Education programs. Priority should be given to texts, especially literary texts, in order to study abstract thinking skills. In this study, the contribution of Saftirik series to abstract thinking skills will be examined. Document analysis will be conducted as a method. By means of document analysis, Piaget abstract thinking skills will be studied from wholeheartedness, deduction, hypothetical and analogical thinking steps. While document analysis has traditionally been used by historians, anthropologists and linguists, sociologists and psychologists have also contributed to the development of important theories by using document analysis (Şimşek, 2009). The Saftirik series, which attracts

çıkacak ve bu seriyi okuyan bireylere soyut düşünme becerisi kazandırması noktasında etkililiğine bakılacaktır. Bu çalışma ile Türkçeye çeviri yoluyla kazandırılmış eserlerin incelenmesi adına alan yazınına katkı getireceği düşünülmektedir.

Anahtar Sözcükler: Türkçe Eğitimi, Saftirik Serisi, Soyut Düşünme

the attention of the new generation, will have an impact on the field literature in terms of education and its effectiveness will be examined in terms of providing abstract thinking skills to the individuals who read this series. With this study, it is thought that it will contribute to the field literature in order to analyze the works that were gained to Turkish through translation.

Keywords: Turkish Education, Saftirik Series, Abstract Thinking

1. GİRİŞ

İnsanoğlunun dünya üzerinde hüküm sürmeye başladığı günden bu yana iletişim var olmuştur. Bu iletişimi insanoğlu kimi zaman çeşitli jest ve mimiklerle kimi zaman ise seslerle kurmuştur. Seslerle kurulan iletişim, zaman içerisinde kendini dil olarak insanlığın hizmetine sunmuştur. Dil kavramının geçmişi çok eskilere dayanmakla birlikte günümüze kadar önemini korumuş ve iletişim sürecinin temel öğelerinden biri olarak yerini almıştır. Güncel Türkçe sözlükte “insanların düşündüklerini ve duyduklarını bildirmek için kelimelerle veya işaretlerle yaptıkları anlaşma, lisan, zeban” (TDK, 2011,s. 664) şeklinde tanımlanan dil, bir milletin sahip olduğu en önemli öğelerdendir. Bir kültür taşıyıcısı kimliği olan dilin varlığını sürdürmesi de bu hususta oldukça önemlidir.

Bir dilin varlığını sürdürmesinde, o dili kullanan bireylerin hassasiyeti kadar örgün eğitim kapsamında verilen ana dil öğretimi de etkilidir. Bu doğrultuda ülkemizde Türkçe dersi adı altında örgün eğitim kapsamında olan öğrencilere belirlenen kazanımlar, okuma, yazma, dinleme, konuşma ve dil bilgisi becerileriyle kazandırılmaya çalışılmaktadır. Amaçlanan bu hedeflere ulaşmada ilköğretim ikinci kademede görev yapan Türkçe öğretmenlerine büyük görevler düşmektedir. Ana dil öğreticisi konumunda olan Türkçe öğretmenleri bu kazanımları kazandırma noktasında metinleri bir araç olarak kullanmakta ve bu metinler doğrultusunda derslerini planlamaktadır. Metinlerle yürütülen ana dil derslerinin yanı sıra birey, günlük yaşamında da birçok metinle karşılaşmaktadır. Bu metinlerin içerisinde okuma kitapların da yeri oldukça önemlidir. Bireyin okuduğu bir kitapta kendini bulabileceği, farklı bakış açıları kazanabileceği, olumlu tutum ve davranışlar görebileceği gibi tam tersi durumlarda söz konusudur. Bu durum okuma kitaplarına ve bu kitapların seçimine dikkat çekmektedir.

Günümüzde basılan kitap sayısında gözle görülebilen bir artış yaşanmasına rağmen (URL-1) basılan kitaplardaki niteliksel olarak yaşanan gelişim bir tartışma konusudur. Kitaplar arasındaki bu niteliksel farklılıklar, özellikle okuma kitaplarının seçiminde bilinçli davranmayı gerekli kılmaktadır. Kitap basımında yaşanan bu artıştan ülkemizde payını almakla birlikte, yabancı yazarlar tarafından yazılmış ve dilimize çeviri yoluyla kazandırılmış eserlerin sayısında da artış olmuştur. Dilimize çeviri yoluyla girmiş eserler içerisinde ilk kitabı 2007 yılında yayımlanan Saftirik Greg’in Günlüğü serisi dikkat çekmektedir. Bir ortaokul öğrencisinin başından geçenleri bir günlük şeklinde anlattığı ve çeşitli karikatürlerle desteklenen bu seri ülkemizde çocuk kitapları kategorisinde çok satanlar listesinde yer almış 13 kitaptan oluşmaktadır (URL-2).

Jeff Patrick Kinney tarafından kaleme alınan bu seri ülkemizde ortaokul öğrencilerinin de ilgisini çekmekte ve okuma kitabı olarak tercih edilmektedir. Ortaokul dönemini kapsayan 10-14 yaş arası ise Piaget’in 11 yaş ve üzeri olarak belirlediği soyut işlemler dönemine denk gelmektedir. Piaget’ a göre her gelişim döneminde bireyin kazanması gereken çeşitli beceriler bulunmaktadır. Piaget’a göre soyut işlemler dönemi diğer gelişim dönemlerine göre en üst sırada yer almakta ve bu dönemde olan çocuklar çeşitli soyut işlemleri yerine getirebilmektedir (Senemoğlu, 2011). Soyut işlemler döneminde yer alan bireyler çeşitli düşünme yeteneklerini kazanması gerekmektedir.

2. ARAŞTIRMANIN AMACI

Geleceğimizin teminatı olan çocukların gelişimi hem kendisi hem de yaşadığı toplum için her zaman önemli olmuştur. Bu gelişimlerini desteklemek hem ebeveynlerin hem de yetiştikleri toplumun üzerine kafa yordukları hususlardandır. Çocukların gelişiminde özellikle bilişsel gelişiminde birçok etken söz konusudur. Bu etkenlerden biri olan edebi metinler de çocukların bilişsel gelişimini etkilemektedir. Çocukların etkileşim içine girdiği edebi metinler onun hayatına olumlu katkılar sağlayacağı gibi olumsuz durumları da karşısına çıkaracaktır. Bu durum ise çocuk edebiyatının alanına girmekte olup çocuk kitapları yazan yazarları çeşitli özellikleri barındıran kitaplar yazmaya sevk etmektedir. Gelişmekte ve yetişmekte

olan çocukların temel dil becerilerine (dinleme, konuşma, okuma ve yazma), hayallerine, duygularına ve düşüncelerine hitap eden, onların hayatını zenginleştiren ve onlarda “güzellik” duygusunu ortaya çıkaran sözlü ve yazılı ürünlerin tamamının genel adı (Gökçe ve Sis, 2011) şeklinde tanımlanan çocuk edebiyatı, çocukların gelişimini olumlu yönde etkilemek amacıyla içerisinde birçok özelliği barındırmaktadır. Karatay’a (2007) göre çocuk edebiyatı, çocuğa eğlenceli zaman geçirme imkanı sunmalı, doğrudan eğitici yönü olmasa bile çocukta olumlu etki ve izlenimler bırakmalı, çocuğa kendisini tanımasına yardımcı olmalı, dış dünyada olup biteni algılayarak duruma göre davranması gerektiğini göstermelidir.

Çocukların okudukları kitaplar içerisinde Türkçeye çeviri yoluyla girmiş birçok yabancı yazarın kitabı da bulunmaktadır. Bu kitaplar içerisinde ilk kitabı 2007 yılında Türkçeye çevrilen Jeff Patrick Kinney’in Saftirik (Greg’in Günlüğü) serisi de bulunmaktadır. Saftirik serisinin yazarı Jeff Patrick Kinney, online oyun geliştirmeci ve bir The New York Times çok satan yazardır. Jeff, Time dergisi tarafından “Dünyanın En Etkili 100 Kişi”sinden biri seçilen Kinney, aynı zamanda Time dergisinin “En İyi 50 Web Sitesi”nden biri seçtiği “poptropica.com”un yaratıcısıdır (URL-3). Kinney’in çeşitli karikatürlerle destekleyerek kaleme aldığı seri ülkemizde de birçok kişi tarafından okunmuş veya okunmak istenmektedir. Bir ortaokul öğrencisinin hayatını günlük şeklinde anlattığı ve beyaz perdeye de aktarılan bu seri ülkemizde ortaokul öğrencilerinin de dikkatini ve ilgisini çekmektedir. Serinin bu denli ilgi görmesinde ana karakterinin bir ortaokul öğrencisi olması olacağı gibi içerisinde yer alan karikatürlerin de etkisi büyüktür (Mazlum, 2016).

Ülkemizde çok satanlar listesine giren ve ortaokul öğrencilerinin de büyük ilgisini çeken bu seri üzerine yapılan alan taraması sonucunda ise seri ile ilgili çok fazla çalışmaya rastlanılmamıştır. Çocukların sıklıkla okuma kitabı olarak seçtiği bu seri üzerine yapılan çalışmaların sınırlı olması geleceğimizin teminatı olan çocukların gelişimi açısından bir eksiklik olarak görülmüştür. Serinin konu edindiği çalışmalara bakıldığı zaman ise Erdal ve Yurtseven Yılmaz’ın 2018 yılında yapmış olduğu “Saftirik Greg’in Günlüğü Serisinde Okul Yaşamı” adlı çalışmaya rastlanılmamıştır. Araştırmacılar bu çalışmalarında serideki okul yaşamını incelemiş olup içeriğinde barındırdığı argo ifadeler, olumsuz karakterler ve davranışlar nedeniyle seriyi okuyan çocuklar üzerinde istenmeyen etkiler bırakabileceği sonucuna ulaşmıştır (Erdal ve Yurtseven Yılmaz, 2018). Seriyi konu edinen bir başka çalışma ise Özer’in 2019 yılında yapmış olduğu yüksek lisans tezidir. Araştırmacı tezinde seriyi 2018 Türkçe Öğretim Programında yer alan kök değerler yönünden incelemiştir. İnceleme sonucunda seride en sık tespit edilen değerler dürüstlük olduğu, onu 14 bulgu ile yardımseverlik, 11 bulgu ile adalet, 10 bulgu ile sorumluluk, 8 bulgu ile sabır, 7 bulgu ile dostluk, 6 bulgu ile öz denetim, 5 bulgu ile saygı ve 2 bulgu ile sevgi değerinin izlediği belirtilmiştir. Vatanseverlik değeri ile ilgili ise hiçbir bulgunun tespit edilemediği ve serinin programda belirlenen 10 kök değeri kazandırma açısından yetersiz olduğu sonucuna ulaşmıştır (Özer, 2019).

Kitapların insan hayatındaki yeri ve önemi düşünüldüğünde, sıklıkla okunan bir seriyle ilgili çeşitli araştırmalar sonucunda olumsuz sonuçlar çıkması yarınımız olan çocukların bu seriyi okumaları açısından zihinlerde soru işaretleri bırakmaktadır. Seriyi ortaokul öğrencilerin sıklıkla okuması ve bu dönemde bulunan çocukların Piaget’in bilişsel gelişim kuramında belirttiği soyut işlemler dönemine denk gelmesi çalışmanın çıkış noktası olmakla birlikte serinin soyut işlemler döneminde bulunan tümdengelmisel düşünme, tümevarımsal düşünme, hipotetik düşünme ve analogi düşünme yeteneğini kazandırma açısından incelemeye sevk etmiştir.

3. YÖNTEM

Jeff Patrick Kinney’in yazmış olduğu ve dilimize çeviri yoluyla giren Saftirik (Greg’in Günlüğü) serisinin soyut düşünce becerileri yönünden incelendiği bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden tarama yöntemi kullanılmıştır. Tarama yöntemi, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır (Karasar, 2012, s. 77).

4. EVREN VE ÖRNEKLEM

Çalışmanın evrenini Jeff Patrick Kinney’in dilimize çeviri yoluyla girmiş eserleri oluşturmaktadır. Örneklemi ise bir seri şeklinde kaleme alınan ve 13 kitaptan oluşan Saftirik (Greg’in Günlüğü) serisi oluşturmaktadır.

5. VERİ TOPLAMA ARAÇLARI

Yapılan bu çalışmada verilerin toplanmasında belgesel tarama yöntemi kullanılmıştır. Var olan belge ve kayıtları inceleyerek veri toplamaya dayanan (Karasar, 2012, s. 183) belgesel tarama, nitel araştırmalarda

sıklıkla kullanılan bir veri toplama aracıdır.

6. VERİLERİN ANALİZİ

İçerik analizinin kullanıldığı bu çalışmada öncelikle seride yer alan 13 kitap temin edilmiştir. Temin edilen kitaplar araştırmacılar tarafından okunarak barındırdığı soyut düşünce becerileri tespit edilmiştir. Tespit edilen bulgular uzman görüşü de alınarak bulgular kısmında verilmiş olup sonuç bölümünde detaylı bir şekilde yorumlanmıştır.

Soyut düşünme becerileri; piaget, vygtsky, ericson, bruner çocuğun dil gelişiminde üzerinde durulan bir alandır. Piaget'nin tümünden gelim, tümevarım, hipotetik ve analogi alanlarının bu seride ki yeri incelenirken dil gelişimine katkısının yetersizliği görülmektedir. Yoğun bir olay akışını aktaran seri genellikle özne nesne yüklem cümlesi gibi kısa ve net ifadelere sahiptir. Çevirinin etkisi ile yanlış sözcüklere yer verilmiştir. "bende bu şans varken" serisi 25. Sayfa da yer alan "tekneyi yola çektikten sonra, babam altında ki deliği ve gövdesinde ki çatlağı bir tür bantla onardı". Cümlesinde teknenin yola değil kıyıya çekilmesi şeklinde ifade edilmesi gerekir. Bu bir çeviri yanlışı olabilir, ve kitap bu tip çeviri hataları ile doludur. Mantiğı çözülemeyen cümle içinde ki bazı sözcükleri anlamsız bir şekilde büyük harflerle yazıldığı bir yazım yanlışıdır.

Eğitiminin amacı; merak eden, deneyen, araştıran, keşfeden, üreten, sorunları değişik açılardan değerlendirebilen, aklını kullanan, duygularını, korkularını, kaygılarını denetleyebilen, duyarlı, diyaloga açık, bağımsız kendi kendine karar vermeyi bilen, sanata duyarlı, sorgulayan ve kuşku duyan kısaca düşünen insan yetiştirmektedir. (Koray, Ö., & Ali, A. 2008).

Saftirik serisinin kahramanı olan Greg'in hayatını, tamamen keyfi arzuları, arzuları gerçekleşmediği zamanda çatışmaları üzerinden duygu ve düşüncelerini aktardığı olay akışında okuyucuya yukarda ki tanımı karşılayan doğru bir yaklaşım vermemektedir.

Harisson ve Bramson ise düşünme stillerini sentezci, idealist, pragmatist, analist, ve realist olmak üzere beş kategoride ele alıp farklılıkları üzerinde durulmuştur. (Akt:Beydoğan, H. Ö. 2003). Diğer düşünme stilleri de ele alındığında bu serinin zaman zaman analist, sentez ve realist gibi kendi açısından ifade ettiği düşünme becerilerine rastlanır. Fakat bu becerilerin etik yönü tartışılır. Örneğin; annesi, babası, öğretmeni ve arkadaşlarına taktığı isimler ve bakış açısı Greg'in realist ve analist özelliğini gösterirken etik olmayan yaklaşımı eleştirilebilir. Arkadaşını ezik, kardeşini ayak bağı, ağabeyini baş belası, annesi dediğim dedik, tüyler ürperten öğretmeni bir yamyam olarak ifade ettiği yakınları için bakış açısı düşünce becerisini, etik açıdan ise zayıflığını gösterir.

Farklı olmak adına yaptığı her şey Greg'in başını belaya sokar. Çünkü Greg bencil ve sorumsuzdur. Her şeyi kolay yoldan elde etmek ister. Lehine çevirmek istediği olaylarda ki düşünme becerisini, empati yapamadığı ve iyi niyetli olmadığı için kullanamaz. Örneğin kitabın bir bölümünde yer alan "okul başkanlığı seçimi" için babasının okul yıllarından ilham alarak hazırladığı afişlerin dilinin uygun olmaması dolayısıyla müdürün ağır eleştirisine maruz kaldığı görülmektedir. Başka bir örnek ise annesinin eve yardımcı almak istemesinin ardından Greg'in yalnızca onun isteklerine göre hizmet edeceği düşüncesine kapılır. Eve gelen görevliyi asli görevinden uzaklaştırarak yine empati yapmayıp ve iyi niyetli olmamasından dolayı düşünme becerisini kullanamadığı görülmektedir.

Çocuk için çizilen resimlerin çocuğun zevkine hitap etmesi, çocuğun anlayacağı sadeliği içerirken çocuğun yorum yapmasına da imkân vermesi gerekir. Çocuk resimlerde gerçekliği bulurken, hayallerini de gerçekleştireceği bir dünya ister. Çocuğa görelilik kavramını içinde barındıran bir resim sadeliği, renkleri, boyut ve derinliği içinde barındırmalı ve anlamlı olmalıdır. Çocuğun ilk ilgisini çeken resim olsa da hikâyenin içeriği çocuğu kitaba bağlayan asıl öğedir.

Çocuğa görelilik kavramını okul öncesi dönemi içerisinde edebiyata ilk giriş olarak kabul edilmektedir. Bu kavram okul öncesinde ele alındığında "resimler" ön plana çıkmaktadır. Çocuk resimlere bakarak kitabı inceler ve anlar. Saftirik serisine bakıldığında ise yine resimlerin ön planda olduğunu görülmektedir. Serinin hitap ettiği yaş grubu sekizinci sınıf ve üzeridir. Fakat kitapta anlatılan konuların pekişmesi ve ilişkilendirilmesi sıkça konulan resimlerle sağlanmaktadır. Burada da çocuğa görelilik kavramı seviyeye göre resimden çok yerini yazıya bırakması gerekirken bu seride resimlemeler devam etmiştir.

Çocuğa görelilik ilkesi doğrultusunda kitapların çeşitli özellikleri barındırması gerekmektedir. Eğitim ortamlarında da kullanılan kitaplar; çocuğun okuma becerisini uyarmalı, barındırdığı gerilim çocuğa göre

olmalı, içerisinde komik öğelere yer verilmelidir (Canlı, S. 2015). Çocuk kitapları üzerine çeşitli araştırmalar yürüten Dilidüzgün'e (2004) göre ise çocuk kitapları; dili doğal olmalı, okuyucuya farklı pencereler açabilmeli, yazarın düşüncelerini açıklamayı amaç edinmemeli, öğreticilikten uzak durmalı, çocuklarla birlikte yetişkinlere de hitap edebilmeli, gerçek yaşamdan soyut olmamalı, Türkçenin zenginliklerini gösterebilmeli, barındırdığı görsellerle metinler uyumlu ve görsel zevki geliştirici olmalı, gerçek yaşamdan kopuk olmamalı gerektiği yerde seviye uygun olacak şekilde olumsuzlukları da içermelidir. Tüm bu özellikleri barındıran eserler çocuğun gelişimin olumlu yönde etkilemektedir. İçeriğin niteliği hariç saftirik serisi bu özelliğe uymaktadır. Geniş bir okuyucu kitlesine sahip olmasının sebebi eğlenceli, komik ve heyecan verici olmasıdır.

7. BULGULAR

Yapılan inceleme sonucunda Saftirik (Greg'in Günlüğü) serisinde soyut düşünme becerilerinden; hipotetik düşünce, analogi becerisi, tümevarım ve tümdengelim becerileri ile ilgili aşağıdaki bulgular tespit edilmiştir.

7.1. Greg'in Günlüğü- Ah Kalbim

7.1.1. Hipotetik

Keşke günlük yazmaya çok daha önce başlamışım. Çünkü biyografimi yazacak olan kişinin, ortaokula başlamadan önce bir sürü sorusu olacak. Neyse ki, doğduğumdan beri başıma gelen hemen hemen her şeyi hatırlıyorum. Hatta doğmadan önce başıma gelen şeyleri bile hatırlayabiliyorum (Kinney, 2012: 7).

7.1.2. Analogi

Ne zaman bebekler için macera yürütücüme binsem, oyun grubumdaki bütün arkadaşlarımdan kendilerini salak gibi hissettiklerini düşünüyorum(Kinney, 2012: 24).

Anaokulundaki çocuklar bana dev gibi görünüyorlardı. Makasla kesmeyi ya da çizgilerin arasını boyamayı filan da becerebiliyorlardı (Kinney, 2012: 27).

7.1.3. Tümevarım

Küçük kardeşim Manny geldiğinde, herkes onun çok şeker olduğunu düşündü. Ama bebeklerle ilgili size söylemedikleri bir şey var: yeni doğan bebeklerde, karında, göbek bağının kesildiği yerde siyah bir kordon oluyor. Zaman içinde bu kordon kuruyup düşüyor ve normal görünen bir göbek deliğine sahip oluyor. Mesela şu; Manny'nin göbek kordonunu kimse bulamadı. Bende bugün bile hala kordonun karşıma çıkacağını düşünüp paronaya yapıyorum (Kinney, 2012: 19-20).

7.1.4. Tümden Gelim

Sanırım annem ben doğmadan önce her gün bana klasik müzik çalarsa, bunun bir tür dâhi olmamı sağlayacağını filan düşünüyordu. Hoparlörlerin mikrofonu da vardı ve annem müzik çalmadığı zamanlarda hayatında olup biten her şeyi anlatıyordu bana (Kinney, 2012: 9).

7.2. Greg'in Günlüğü- Karışık İşler Bunlar

7.2.1. Hipotetik

Bence bayan Matt'in bu kadar kızmamasının bir nedeni de herkesin kitap yorumları yazarken de tüyler ürperten serisini tercih etmesi. Geçen hafta en az beş çocuk ödev için aynı kitabı seçti. Bu da bayan Matt'ı çıldırtmaya yetti (Kinney, 2015: 85).

7.2.2. Analogi

Rüyamda kuyruğumdan utanmıyordum, onunla gurur duyuyordum. Faydalarına da çok alışmıştım. Sevmediğim tek tarafı, bir konuda heyecanlandığımda herkesin bunu fark etmesiydi. Derken birden kuyruğum sorun olmaya başlıyordu. İnsanlar beni kıskanıyorlardı ve beni bir canavar gibi avlamaya çalışıyorlardı. Bende canımı kurtarmaya çalışıyor, bir pencereden kaçıyordum (Kinney, 2015: 79).

Benim kuyrukla ilgili rüyam, geçmişimde bir şeyden utandığım anlamına geliyormuş. Korsanlarla ilgili rüyam ise yeterince iyi bir arkadaş olmadığım için stres yaşadığımı gösteriyormuş. Geçen gece bütün dişlerimin sallandığını görmüştüm. Buda insanın yaşlanmaktan korktuğu anlamına gelirmiş. Bence çok mantıklı (Kinney, 2015: 83).

“tüyler ürperten öğretmenim bir yamyam.” I.M SPOOKY

7.2.3. Tümevarım

O akşam bana bir kağıt kalem verdi. Curtis’e mektup yazmamı istedi. Bende dediğini yaptım. Belki de burada kessem iyi olurdu. Ama ben bir de Curtis’ten bana uydurma bir mektup yazdım. Anneme bu çocuğun ne kadar kötü olduğunu görmesi içinde en sona birde ayıp çizim ekledim (Kinney, 2015: 115).

7.2.4. Tümünden Gelim

Dün akşam eve döndüğümüzde, annem bana kızmadığını ama hayal kırıklığına uğradığını söyledi. Söz konusu annem olunca bu daha fenadır. Benim çevirdiğim dolaplardan rahatsız olduğunu ve Maddax’ın evinde olanlarla domuzun başına gelenleri gördükten sonra, bana güvenemeyeceğini hissettiğini söyledi. Ona milyonuncu kere lego meselesinin bir yanlış anlaşılma olduğunu açıkladım ama annem bu konuda bir fikre varmıştı bir kere (Kinney, 2015: 111).

7.3. Greg’in Günlüğü- Hey Gidi Günler

7.3.1. Hipotetik

Bizim sınıfa gelen herkes, sınıfıyla birlikte bir hafta sonu bu geziye katılıyor. Ağaç kulübelerde kalıyor ve doğa ile ağır işler konusunda bilgi ediniyor. Eğer böyle şeylere meraklıysanız bu harika olabilir; ama ben herkes yolculuğa çıkarken geride kalan tek çocuk olmakta kararlıydım (Kinney, 2015: 51).

7.3.2. Analoji

Elektronik eşyasız hafta sonu kapsamında, yarın herkesin gönüllü temizlik için kasabanın parkına gelmesi gerekiyor. Ama o karışıklığı temizlemek için bir öğlede sonra yetmez ki. Bugünlerde park, nükleer savaşın yaşandığı bir filmde fırlamış gibi görünüyor (Kinney, 2015: 70) .

7.3.3. Tümünden gelim

Annem dilekçeyi belediyeye sunduktan sonra, yetkililer oylama yaptılar ve dilekçeyi onayladılar. Bu yüzden, cumartesi günü kasabada gönüllü olarak bütün fişlerin çekilmesine karar verildi. Annem bu haberin olabildiğince çok insana ulaşmasını sağlamayı kendine görev edindi (Kinney, 2015: 68).

7.3.4. Tümevarım

Bu sabah dişlerimi fırçalarken diş macununun kapağını babamın bana her zaman söylediği gibi kapattığımdan emin olmak istedim. Ama parmaklarım kaygan olduğu için kapağı lavaboya düşürdüm. Kapak birkaç defa fırladı ve sonra da oluktan aşağı gitti. Babamın iş gezisinden döner dönmez üst kata çıkıp banyoya gideceğini ve diş macununun kapağının kapalı olup olmadığına bakacağını biliyordum. Kapağı geri almak zorundaydım. Yaptığım ilk şey pamuklu bir bezle kapağı o delikten yukarı çekmek oldu ama tek yapabildiğim bir tutam saç ve başka pislikler çıkarabilmek oldu. Artık insanların lavabosunun içinde neler olduğunu bildiğim için, asla tesisatçı olmayacağımdan emindim. Pamuklu bir bezle diş macunun kapağını daha da aşağı itmiş olabileceğimi düşündüm. Bunun üzerine lavabonun altındaki dolabın kapağını açtım ve kapağın nereye gittiğini görmeye çalıştım (Kinney, 2015: 117-118-119).

7.4. Greg’in Günlüğü- Bende Bu Şans Varken!

7.4.1. Hipotetik

Annem Manny’ye kötü örnek olduğumuzu düşünmüş olmalı ki onu arabaya götürdü. Ama bizim işimiz daha bitmemişti. Rodrick ile sırayla banyoyu kullandık. Bu arada babam da bize gözcülük etti. Sonra o banyoya girdi ve bizim gözcülük etmemizi istedi(Kinney, 2015: 111).

7.4.2. Analoji

Ama her şeyin güllük gülistanlık olmayacağını bilmem gerekirdi. Annem Manny onlarla kalacağı için, domuzun bizim odada kalması gerektiğini söyledi (Kinney, 2015: 112).

7.4.3. Tümevarım

Birkaç gün sonra, ev sahipleri birliğinden birileri kapımızı çaldı. Mahallemizin kuralları olduğunu, evimizin önüne tekne park edemeyeceğimizi, babamın teknesini oradan çekmesi gerektiğini söylediler. Tekne bütün yaz arka bahçemizde pinekledi. Çünkü babam çok meşguldü ve onu kullanacak zamanı yoktu.

Sonra sonbaharda iş arkadaşlarından biri babama tekneyi soğuk havadan korumak için kışa uygun hale getirmesi gerektiğini söyledi (Kinney, 2015: 15-16).

7.4.4. Tümnden Gelim

Babam, tekneyi kışa uygun hale getirmenin maliyetinin tekneyi satın almaktan daha fazla olduğunu fark etti. Bu yüzden de işini şansa bırakmaya karar verdi. Tabii ki iki hafta sonra sıcaklık sıfırın altında düşünce, teknenin gövdesinde büyük bir çatlak oluştu(Kinney, 2015: 19).

7.5. Greg'in Dünyası- Batsın Bu Dünya

7.5.1. Hipotetik

Rowley ve ben, Asi'nin elektrikli tasmaını öğrendiğimizden beri, onunla dalga geçiyorduk. Ama Asi, tasmaını sınır çizgisini geçemediği sürece şok yemediğini fark ettik. Eğer Rowley önden gidip etrafı kollamasaydı, şimdiye kadar mutlaka Asi'nin mayın tarlalarından birine basmıştım (Kinney, 2013: 18).

Bir keresinde Rowley ve ben koruya fazla yaklaştığımızda, Mingo çocuklarından biri çıkmış ve bizi uyarılmıştı. Ne demek istediğini pek anlamamıştım ama eğer işin içinde Meckley'in kemer tokası varsa orada biraz daha oyalanıp öğrenmek istemiyordum (Kinney, 2013: 24).

7.5.2. Analoji

Ama Cakey teyze'nin daha önce bir çocukla yalnız kaldığını sanmıyorum hiç. Sürekli diken üstünde gibiydi (Kinney, 2013: 96).

7.5.3. Tümnden Gelim

Kafayı Rowley ile bana takan bir köpek var. O köpeğin evinin önünden geçerken dikkat kesilmek zorunda kalıyoruz. Asi adında acımasız bir Rottweiler. Eskiden bahçeden fırlayıp bizi okula kadar kovalıyordu. Asi'nin sahibi, onun serbest kalmasını engellemek için elektrikli tel yaptırmak zorunda kaldı. Artık Asi bizi kovalayamıyor çünkü ne zaman bahçeden bir adım atmaya kalkacak olsa, tasmaından şok yiyor (Kinney, 2013: 17).

7.5.4. Tümevarım

Bu sabah evden daha bir blok uzaklaşmıştım ki, gerisin geri eve döndüm. Ayağıma naylon poşetler geçirdim. Bir süre her şey yolundaydı. Ama bir süre sonra poşetlerin altı yırtıldı ve beni koruyamaz hale geldi. Bende poşetleri çıkardım ve ilk gördüğüm çöp kutusuna attım. Ondan sonra tehlikeli bölgelerden kaçınmak için elimden geleni yaptım ayakkabılarımın küçük oyuklarına çakıl taşlarının girdiğini fark edene kadar kaldırımda yürüdüm. Bu taşları bir çubukla çıkarmak için deliler gibi uğraşmak zorunda kalacağımı biliyordum. Bunun üzerine ayakkabımın tabanının betonla olabildiğince az temas etmesini sağlamaya çalıştım (Kinney, 2013: 72-73).

7.6. Greg'in Günlüğü- Bu Benim

7.6.1. Hipotetik

Kimse benden "sevgili günlük", bugün kendimi şöyle hissediyorum sevgili günlük bugün bunları hissettim filan yazmamı beklemesin! İşte o kadar! Bunu yapmayı kabul etmemim tek nedeni: Bir gün zengin olursam ya da ünlü olursam bütün gün insanların aptal sorularına cevap vermektense daha önemli işlerim olacak! O zaman hemen bu defteri devreye sokarım, olur bite. (Kinney, 2015: 8-9).

7.6.2. Analoji

Söylemeden geçemicem, bence ortaokul bugüne dek icat edilmiş en salakça fikir! Bir yanda benim gibi henüz gelişimini tamamlayamamış çocuklar: diğer yanda günde üç kez tıraş olması gereken goriller! (Kinney, 2015: 9).

7.6.3. Tümnden Gelim

Yazın bittiği ve artık okula gitmek için sabahları erken kalkmak zorunda olduğum gerçeğine alışmakta çok zorluk çekiyorum çok. Zaten yaz tatilim abim Rodrick yüzünden hiç de güzel bitmedi. Tatilin bitmesine iki gün kala, Rodrick beni gece yarısı uyandırdı. Bana bütün yaz uyuduğumu ama neyse ki okulun ilk günü tam zamanında uyandığımı söyledi. Böyle bir numarayı yuttuğum için salak olduğumu düşünebilirsiniz. Ama Rodrick okul kıyafetlerini giymiş, çalar saati de sabahı gösterecek şekilde ayarlamıştı. Üstelik,

dışarısının hala karanlık olduğunu görmeyeyim diye perdeleri de çekmişti. Rodrick beni uyandırınca, her sabah okula gitmeden önce yaptığım gibi, giyindim ve kahvaltı etmek için alt kata indim. Ama sanırım çok gürültü yapmışım! Çünkü biraz sonra babam aşağı indi ve sabahın üçünde mısır -gevreği yiyorum diye bana bağırma başladı(Kinney, 2015: 17-18).

7.6.4. Tümevarım

Bugün afişlerimi okula getirdim. Ne yalan söyliyim, çok güzel olmuşlardı. Okula varır varmaz afişlerimi asmaya başladım. Ama üç dakika geçmemişi ki Müdür yardımcısı Roy yanımda bitti. Bay Boy, diğer adalara “iftira atan” şeyler yazmanın yasak olduğunu söyledi. Bende ona bitlenme meselesinin doğru olduğunu, hatta o zamanlar bu yüzden bütün okulun kapatılmış olduğunu söyledim. Ama Bay Roy bütün afişlerimi topladı. Böylece bugün Marty Porter ortalıkta dolaşip oy toplamak için herkese lolipop dağıtırken, benim afişlerim Bay Roy’un çöp kutusunda duruyordu. Sanırım bu siyasi kariyerimin resmen bittiği anlamına geliyor! (Kinney, 2015: 53-54).

7.7. Greg’in Günlüğü- Türünün Son Örneği

7.7.1. Hipotetik

İki gün önce bornoz deneyimiyle havalandırma deliği deneyimini birleştirmenin bir yolunu buldum. Babamın bu fikrimi onayladığını sanmıyorum. Sanırım bornozu ya sakladı ya da bir yere attı. Şimdi düşünüyorum da, babam dün akşam yemekten sonra koşa koşa sokağın başındaki çöp kutusuna gidip geldi. Bu pek iyiye işaret değil. Neyse, eğer gerçekten bornozu çöpe attıysa, bu onun başka birini özel eşyasını ilk atışı olmayacak. Manny’nin emzik emmeyi bırakmak için ne kadar uğraştığını biliyorsunuz değil mi? (Kinney, 2015: 44).

7.7.2. Analoji

Whirley Caddesi çocukları yanımdan geçerken maymun gibi sesler çıkarıp gürültü yaptılar. Çok sinir bozucuydu, çünkü eskiden bizde onların yanından geçerken aynısını yapardık (Kinney, 2015: 20).

7.7.3. Tümevarım

Garajdan bir kürek aldım ve ön bahçede kazılmaya uygun görünen bir yer buldum. Ama işe koyulmadan önce annem dışarı çıktı ve ne yaptığımı sordu ona sadece bir çukur kazacağımı söyledim ama tabii bu fikirden hoşlanmadı. Hemen bunu yapma izninin olmadığı konusunda neredeyse yirmi bahane sıraladı. Yerin altından geçen elektrik kabloları, borular, falan filan yüzünden bahçeyi kazmam “tehlikeli” imiş. Sonra benden bahçeyi kazamayacağıma dair söz vermemi istedi. Bende söz verdim(Kinney, 2015: 34).

7.7.4. Tümünden Gelim

Eskiden ödevlerimi okuldan eve gelince yapar, gece de televizyon izlerdim. Son zamanlarda ödevlerimi televizyon izlerken yapmaya çalışıyorum ve bazen bu pek verimli olmuyor. Bugüne yetiştirmem gereken dört sayfalık bir biyoloji ödevim vardı. Ama dün gece izlediğim programa takılıp kalmışım. Bende bütün ödevi teneffüste bilgisayar laboratuvarında yazmak zorunda kaldım. Araştırma yapmak için fazla zamanım yoktu. Bende ödevi dört sayfa yaymak için sayfa kenarlarıyla ve yazıların büyüklüğüyle oynadım. Ama Bayan Nolan’ın bu konuda benimle görüşmek isteyeceğinden eminim. Dün coğrafya sınavında sıfır aldım. Ama kendimi savunabilirim: bir yandan futbol izlerken bir yandan da sınava çalışmak zor oldu (Kinney, 2015: 58).

7.8. Greg’in Günlüğü- Rodrick Kuralları

7.8.1. Hipotetik

Görünmez Chirag meselesini tamamen kurtulduğumu sanıyordum ama nerdeeee. Bu gece, Chirag’ın babası annem aradı. Bay Gupta anneme oğluna karşı bir oyun çevirdiğimizi, benimde ele başı olduğumu anlattı. Annem beni sorgulamaya başladı tabii. Ona Chirag’ın babası neden söz ettiği konusunda en küçük bir fikrimin olmadığını söyledim. Sonra annem beni alıp Rowley’lere götürdü. Bir de onu dinleyecekmiş. Neyse ki böyle bir şeye karşı hazırlıklıydım. Rowley’ye eğer sorguya çekilirsek neler söylemesi gerektiğini ezberlemiştim. İkimizde her şeyi inkar edersek sorun çıkmazdı (Kinney, 2015: 79).

Bazen bir cam gözüm olsa müthiş olacağını düşünüyorum bir kere arkadaşlarıma bir sürü numara yapardım. Ama en önemlisi, bu sayede daha iyi notlar alabilirdim (Kinney, 2015: 132).

7.8.2. Analoji

Bu yıl öğretmenler birbirinden kopya çeken çocuklar konusunda çok hassaslar. Cebir dersinde beni Alex Aruda'nın yanına oturttuğu için ne kadar sevinmişim, hatırlıyor musunuz? Ama bunun bana bir faydası olmadı. Bayan Lee cebir öğretmenim: onun Rodrick'in de öğretmenliğinin yaptığını tahmin ediyorum. Çünkü kadın atmaca gibi bakıyor (Kinney, 2015: 132).

7.8.3. Tümnden Gelim

Yarın Rowley'nin doğum günü partisi var. Annem beni ona hediye almak için alışveriş merkezine götürdü. Bende ona son çıkan harika bilgisayar oyununu aldım ve parasını ödemesi için anneme uzattım. Ama annem bunu kendi paramla almam gerektiğini söyledi. Anneme birincisi sıfır param olduğunu söyledim. İkincisi, param olsaydı bile asla Rowley için harcamazdım (Kinney, 2015: 68).

7.8.4. Tümevarım

Bazen bir cam gözüm olsa müthiş olacağını düşünüyorum bir kere arkadaşlarıma bir sürü numara yapardım. Ama en önemlisi, bu sayede daha iyi notlar alabilirdim. Okulun ilk günü cam gözümü şöyle çevirirdim: sonra öğretmene gider ve şöyle derdim: "Bakın, size bir cam gözümün olduğunu söylemek istedim. Bu yüzden sakın başkalarının kağıtlarına baktığımı sanmayın." Sonra, sınav sonrasında cam gözümü kendi kağıdına çevirir, gerçek gözümle de çalışkan bir çocuğun kağıdına bakardım. Kopya çekebilirdim! Öğretmenimin ruhu bile duymazdı. Ne yazık ki bir cam gözüm yok. Bu yüzden eğer annem bugünkü cebir sınavında neden çuvalladığımı sorarsa bu bahaneyi öne sürerim (Kinney, 2015: 132-133-134).

7.9. Greg'in Günlüğü- Tam Bir Felaket!

7.9.1. Hipotetik

Merak ettiğim şeydu; eğer köpek balıklarıyla dolu suya insek, düdüğü çalmak iyi bir fikir olur muydu? Bence o zaman köpek balıklarını bedava bir ziyafete davet ediyor olurduk (Kinney, 2015: 51).

7.9.2. Analoji

Chek-in kuyruğunu atlamamız yarım saat sürdü. Babam büyük bavulumuzu tartıya koydu. Görevli, bavulun çok ağır olduğunu ve bunu geçirebilmek için fazladan para ödememiz gerektiğini söyledi. Ancak babam havayollarının bizi soyduğunu onlara asla tek kuruş para ödemeyeceğini söyleyerek itiraz etti. Bunun üzerine bavuldaki giysilerimizden bazıları çıkarıp sırt çantalarımıza tıktık. Her şey hallolduğunda, uçuş kapısına gitmek için yarım saatimiz var. Güvenlik kontrol alanına geldiğimizde, ortalık hayvanat bahçesi gibiydi. İki sıra vardı; biri aileler, diğeri iş seyahatindekiler için (Kinney, 2015: 21).

7.9.3. Tümevarım

Sonra kapı görevlisi bir anons daha yaptı. Uçağımızın kabin ekibinin ertelemeleri yüzünden çok uzun saatler çalıştığını, uçağa binmeden önce yedek kabin ekibini beklemek zorunda olduğumuzu söyledi. Artık bekleme salonundaki herkes sahiden çok öfkelenmişti çünkü sabah erken yapılması gereken uçuş gece yarısına kalmış gibi görünüyordu. Yeni kabin ekibi geldiğinde, hiçbiri orada olmaktan memnun değil gibiydi. Bunun nedeni belki de Noel gecesini evde geçirmek istiyor olmalarıydı. Bende aynen öyle hissediyordum (Kinney, 2015: 40).

7.9.4. Tümnden Gelim

Otelin hangi tarafında olduğumuz umrumda değildi. Çünkü her iki tarafta da olması gereken her şey vardı. Beni asıl ilgilendiren odaydı. Genellikle ailece bir otele gittiğimizde hepimiz aynı odada kalıyoruz ve ben de kanepede yatmak zorunda kalıyorum. Bu yüzden, bol bol yerin olduğu bir süitte kalacağımızı görünce çok şaşırardım. Süitte iki oda vardı. Hepimiz aynı banyoyu paylaşacaktık ama Rodrick ve benim kendi yataklarımız vardı, önemli olan da buydu. Şunu söyleyebilirim: annem ve babam bu tatile iyi para harcamışlardı. Rodrick'le kaldığımız odada televizyon vardı ama daha iyisi dolapta bir bornoz olmasıydı (Kinney, 2015: 81).

7.10. Greg'in Günlüğü- İşte Şimdi Yandık!

7.10.1. Hipotetik

Keşke dün o geziye gitmeseymişiz, çünkü evde kalsaydık balığım şimdi yaşıyor olurdu (Kinney, 2015: 119).

Annem, Rodrick'in kavanozunu görünce, iğrenç olduğunu düşündü. Bu yüzden balığı alıp benim kavanozuma koydu. Su parkından döndüğümüzde, balığımı beslemek için doğruca mutfığa gittim. Ama kavanozda yoktu. Anlamak da hiç zor değildi tabii (Kinney, 2015: 120).

7.10.2. Analoji

Annem bu sabah odama geldi ve kiliseye gitmek için beni uyandırdı. Gideceğim için seviniyordum çünkü şu içecek faturasını ödemek için daha büyük bir güce sahip olmam gerektiğini biliyordum. Büyükanne ne zaman bir şeye ihtiyaç duysa sadece dua eder ve isteği hemen olur. Tanrıyla arasında direk hat filan var galiba (Kinney, 2015: 76-78).

7.10.3. Tümünden Gelim

Keşke dün o geziye gitmeseymişiz, çünkü evde kalsaydık balığım şimdi yaşıyor olurdu. Yola çıkmadan önce balığımı besledim. Annem Rodrick'inkini de beslemem gerektiğini söyledi. Rodrick'in balığı buzdolabının üzerinde bir kavanozda duruyor. Onun balığını bir kez olsun beslemediğinden ve kavanozu bir kez olsun temizlemediğinden adım gibi eminim. Herhalde balıkçık camın üzerinde biten yosunlarla beslenerek yaşıyordu. Annem, Rodrick'in kavanozunu görünce, iğrenç olduğunu düşündü. Bu yüzden balığı alıp benim kavanozuma koydu. Su parkından döndüğümüzde, balığımı beslemek için doğruca mutfığa gittim. Ama kavanozda yoktu. Anlamak da hiç zor değildi tabii (Kinney, 2015: 119-120).

7.10.4. Tümevarım

Birkaç gün önce, kulüpteki hizmet kalitesinin biraz düşmeye başladığını fark ettim. Mesela bazen saunanın ısısı biraz fazla yüksek oluyordu; bir keresinde de havuz başına bakan garson buzlu meyveli içeceğimin içine şu küçük şemsiyelerden koymayı unuttu. Bende bütün şikayetlerimi Rowley'in babasına ilettim. Ama nedense Bay Jefferson bunları kulüp yöneticisine aktarmadı. Çok garip Kulüp üyeliği parasını ben ödüyör olsaydım, bu paranın karşılığını sonuna kadar almak için her şeyi yapardım (Kinney, 2015: 11).

7.11. Greg'in Günlüğü- Eridik Bittik

7.11.1. Hipotetik

Kimileri teknolojinin kontrolden çıkıp robotların dünyayı ele geçirmesinden korkuyorlar. Eh, eğer böyle bir şey olursa, ben mutlaka onların tarafını tutacağım (Kinney, 2015: 5).

Bize müze diye bir oyun öğrettiler. Bu oyunda herkes heykel gibi hareketsiz kalıyor ve olabildiğince uzun süre kıpırdamamaya çalışıyorsun. Açıkçası çok eğlenceliydi ama teneffüs bittiğinde, bu oyunun uslu duralım diye uydurulmuş bir şey olduğunu anladım.

7.11.2. Tümünden Gelim

Artık büyükannemin evi de çok sıcak olmuştu, dışarıda ki soğuğa hiç adım atasım yoktu. Benim de aklıma, eve yürümeyi biraz daha rahat hale getirebilecek bir fikir geldi. Dışarı çıkmadan önce giysilerimizi büyükannemin kurutucusundan ısıtarak, yolun kalanında daha az sıkıntı yaşadık. Böylelikle büyükannemin çamaşırhanesine, yan bodrum kata indik ve kurutucuyu kıyafete doldurduk. Zamanlayıcıyı otuz dakikaya ayarlayıp bekledik. Kurutucu çalışırken iç çamaşırlarımızla oturup beklemek biraz garip oldu gerçi.

7.12. Greg'in Günlüğü- Ama Bu Haksızlık

7.12.1. Hipotetik

Birazcık endişelenmeye başladım; çünkü birkaç güne kadar okullar açılacak biz de bu arkadaşlığı yeniden yoluna koyacaksak, bir an önce bir şeyler olması lazım. Eğer Rowley ile aramızda her şey bittiyse, çok kötü olur, çünkü ikimiz güzel anlaşıp gidiyorduk (Kinney, 2015: 7).

7.12.2. Analoji

Ne zaman Rowley'nin evine gitsem onu liseye ya da üniversiteye gidiyormuş gibi görünen bir tiple ön bahçede futbol ya da frizbi oynarken görüyorum (Kinney, 2015: 12).

7.12.3. Tümevarım

Yarın hizmetçimiz Isabelle'in ilk günü ben bütün işleri savsaklayabileceğimizi ve ortalığı canımızın istediği gibi dağıtabileceğimizi düşünüyordum, nasıl olsa arkamızdan toplayan biri olacaktı. Ama annem bu gece herkese evi temizletti. Isabella'nın bizim bir çöp evde yaşadığımızı düşünmesini istemiyormuş (Kinney, 2015: 126).

7.12.4. Tümünden Gelim

Fotoğraflardan söz etmişken, Gammie'nin şöminenin üzerinde ki fotoğrafları güncellemesi gerek artık. Ailede ki herkesin fotoğrafları var. Rodrick ile benim de yaklaşık sekiz yıl önce Santa'nın köyüne gittiğimizde çekilmiş fotoğraflarımız duruyor(Kinney, 2015: 208).

7.13. Greg'in Günlüğü – Panik Yok!

7.13.1. Hipotetik

Bir sürü insan tatilleri ve bayramları dört gözle bekler. Oysa Şükran Günü ile Noel arasında ki boşluk benim için sinir bozucuydu. Yılın ilk on bir ayında yanlış bir şey yaparsan, pek mesele olmaz. Ama bu dönemde yanlış bir şey yaparsan bedelini ağır ödersin (Kinney, 2015: 7).

7.13.2. Analoji

Teneffüslerde hapishane avlusunda gibiyiz sanki (Kinney, 2015: 28).

7.13.3. Tümünden Gelim

Bu gece, bu yıl Noel dilek listeme neler yazacağıma karar vermeye çalıştım. Listemi hazırlarken olabildiğince net olmaya çalışıyorum çünkü armağan işini annemle babama bırakırsam elime saçma sapan şeyler geçiyor. Birkaç yıl önce dilek listesi hazırlamayı unutmuşum, bunun bedelini çok ağır ödedim. Annem Manny'ye hamileydi, benden bir kardeş sahibi olmaya hazırlanmamı istiyordu (Kinney, 2015: 43).

7.13.4. Tümevarım

Dün dolaşip gazeteleri satmaya çalıştık ama kimse para vermek istemiyordu. Sonunda bedava dağıtmak zorunda kaldık. Tony gazetesini aldığımda, ilanının kendi restoranıyla ilgili kötü bir yorumun yanında yer almasından pek hoşlanmadı. Ona eğer gazetenin bir sonraki baskısına daha büyük bir ilan verirse, daha olumlu bir yazı ayarlayabileceğimizi söyledim. Elimizde otuz- kırk gazete kaldı. Nasıl olsa bedava dağıttığımız için, okulda bitirebileceğimizi düşündüm. Ama gazeteleri kapıdan içeri giren çocuklara vermeye başladığımda, müdür yardımcısı Roy ne yaptığımı sordu. Okulda izinsiz yayın dağıtamayacağımı, gazetelerime el koymasına gerektiğini söyledi. Ama ben asıl meseleyi biliyordum. Bay Roy kendi Noel paramız ile okulun kazanacağı paranın önünü keseceğimizi tahmin etti. Eve geldiğimde bu mesele yüzünden çok sinirliydim. Pes etmeye ve Bay Roy'a pabuç bırakmamaya karar verdim (Kinney, 2015: 139-140).

8. SONUÇ VE ÖNERİLER

Saftirik serisi kahramanın ağzından anlatılan olaylar zincirinden ibaret bir "günlük" türü örneğidir. Zaman zaman Saftirik, gelecekte meşhur olacağını düşünerek biyografisini yazma amacıyla duygu ve düşüncelerini aktardığını eserde de bahseder. Etik ve değerler açısından hiçbir yaş kitlesine uygun olamayacağı eserdeki argo sözcüklerden ve mahremiyet taşımadığından tespit edilebilir.

Saftirik serisine çocuk edebiyatının en önemli tespitlerinden olan çocuk gerçekliği ilkesi açısından bakıldığında çocukların seride yer alan karakterlerle yaşıt olması ve yapmak isteyip de yapamadıkları durumları seride görmeleri ve kendilerini seride yer alan karakterlerle özdeşleştirmeleri, serinin çocuk gerçekliği ilkesiyle örtüşüğünü göstermektedir. Bu seriyi takip eden çocukların kahramanla özdeşleşimleri bu çocukların öykünmesini sağlar. Bu seriyi okumalarında kahramanın yerine kendine koyarak öykünmeleri tercih sebeplerinden bir diğeridir.

Çocuk edebiyatının incelendiği önemli alanlardan bir diğeri de çocuk bakışıdır. Çocuk bakışı, hayata karşı

her türlü tecrübenin ve etrafında var olan doğa, nesne ve obje gibi varlıkları ve değerleri kendi seviyesine göre algısının bilinmesidir. Saftirik serisi çocuk bakışı açısından oldukça doğal ve kendi dünyasını bulacak şekilde ele alınmıştır fakat bu ele alış tamamen sıradan amiyane ve çocuğu bencil, menfaatçi bir kişiliğe götürecektir. Buradaki zıtlık eğitimci ve ebeveynlerin bu eseri reddetmesine ve çocukların tercih etmesine açıklık getirmektedir. Çocuk edebiyatında bir diğer işlevsellikte biçimsel ve içeriksel yakınlık ilkesidir. Saftirik serisi hem biçimsel hem de içeriksel yalınlığa uygundur fakat diğer sebeplerde olduğu gibi bu içeriksel yalınlık değerler ve kişilik açısından doğru olmayan bir amaç taşımaktadır.

Çocuk edebiyatının uygunluğunu ölçen en önemli kriter sanatsal değeri ve alımlama estetiğidir. Saftirik değeri sanatsal ve alımlama estetiği yönünden oldukça zayıftır. Bu zayıflık soyut düşünme becerilerinin de yeterince kullanılmadığını göstermektedir. Çocuk edebiyatının önemli bir diğer ilkesi olan çocuğa yönelik ilkesi açısından bakıldığında ise serinin barındırdığı olumsuz örnekler, argo sözcükler ve özellikle aile bağını zedelemesi nedeniyle bu ilkeye tamamen zıt özellikler taşıdığı görülmüştür.

Soyut düşünme açısından çok yoğun olmamakla birlikte tümdengelim, tümevarım, hipotetik düşünme ve analogi özellikleri bulunmaktadır. Olay akışındaki sıralamalar tümdengelim ve tümevarım özellikleri ile karıştırılmamalıdır. Bazı ifadelerde gerçekten tümdengelim ve tümevarım vardır. Bazılarında ise sadece olay akışı sıralanmıştır.

8.1. Hipotetik

Bence bayan Matt'in bu kadar kızmasının bir nedeni de herkesin kitap yorumları yazarken de tüylerürperen serisini tercih etmesi. Geçen hafta en az beş çocuk ödev için aynı kitabı seçti. Bu da bayan Matt'ı çıldırtmaya yetti (Kinney, 2015s:85).

Kimse benden "sevgili günlük", bugün kendimi şöyle hissediyorum sevgili günlük bugün bunları hissettim filan yazmamı bekleme! İşte o kadar! Bunu yapmayı kabul etmemim tek nedeni: Bir gün zengin olursam ya da ünlü olursam bütün gün insanların aptal sorularına cevap vermekten daha önemli işlerim olacak! O zaman hemen bu defteri devreye sokarım, olur biter (Kinney, 2015s:8-9).

8.2. Analoji

Rüyamda kuyruğumdan utanmıyordum, onunla gurur duyuyordum. Faydalarına da çok alışmıştım. Sevmediğim tek tarafı, bir konuda heyecanlandığımda herkesin bunu fark etmesiydi. Derken birden kuyruğum sorun olmaya başlıyordu. İnsanlar beni kışkırtıyorlardı ve beni bir canavar gibi avlamaya çalışıyorlardı. Bende canımı kurtarmaya çalışıyor, bir pencereden kaçıyordum (Kinney, 2015s:79).

Annem bu sabah odama geldi ve kiliseye gitmek için beni uyandırdı. Gideceğim için seviniyordum çünkü şu içecek faturasını ödemek için daha büyük bir güce sahip olmam gerektiğini biliyordum. Büyükanne ne zaman bir şeye ihtiyaç duysa sadece dua eder ve isteği hemen olur. Tanrıyla arasında direk hat filan var galiba (Kinney, 2015s:76-78).

8.3. Tümden Gelim

Babam, tekneyi kışa uygun hale getirmenin maliyetinin tekneyi satın almaktan daha fazla olduğunu fark etti. Bu yüzden de işini şansa bırakmaya karar verdi. Tabii ki iki hafta sonra sıcaklık sıfırın altında düşünce, teknenin gövdesinde büyük bir çatlak oluştu.

Örneklerde görüldüğü gibi tamamen günlük hayattan bahseden Greg'in basit dünyasını yansıtan duygu ve düşünceleri bir kısmı çeviriden kaynaklansa da esaslı özne nesne yüklem cümlesiyle anlatılacak kadar basit ifadelerdir. Zaman zaman somut anlamın dışında mecaz,yan, soyut anlamlı cümleler ve gibi benzetmeleriyle yapılmış ifadeler dikkat çekse de çok disiplinli ve çok ilişkili hipotetik ve analogi gibi düşünme becerilerini anlamlı bir şekilde rastlanmamaktadır.

Soyut düşünme becerileri bireyin hayatına felsefi anlam katmalıdır. İfade de soyut anlamın dışındaki anlam biçimi açısından bütün derinliği verebilmelidir. Soyu düşünme becerileri bireyde bakış açısını geliştirecek yaşamının yol haritasını çizebilecek kişiliğini geliştirecek kimliğini kazandıracak yapıda sanatsal eserlerde bulunabilir. Saftirik serisi dil ve üslup açısından ve kahramanın hayatı bakış açısı ile yakın çevresindeki aile, öğretmen ve diğer kimliklerle ilişkileri yönünden doğru örnek olarak görülmemektedir. Bu dönem okurlarına ortak bir dil ve ortak bir bakış açısı getirdiği için tercih edilmesi okurlarını bir nevi aidiyetlik

duygusu kazandırarak sosyalleşme açısından önem kazandırmıştır.

Soyut düşünme becerisi geliştirmek tek başına yeterli değildir. Ahlak veya etik anlayışı gelişmiş kişilik ile birlikte soyut düşünme becerisi önemlidir. Soyut düşünme becerisine sahip ahlaksız insanlar bu beceriyi kötü amaçlar için kullanabilmektedir.

Soylu (2004) mantıksal düşünmenin sadece bilişsel süreci kapsayan bir etkinlik olmadığını aynı zamanda kurallara bağlı olarak çalışan, mevcut durumları sınıma sürecini kapsayan, mevcut durumları değerlendiren ve geliştiren bir düşünme şekli olarak tanımlamıştır. Mantıksal düşünme, Piaget'in bilişsel gelişim aşamalarından hem somut hem de soyut işlemler döneminde görülen bir beceridir. Greg'in günlüğünde mantıksal düşünmeye fazla rastlanır. Örneğin bulduğu bir domuzu yıkamak için evde ki küveti kullanması, gözünün önünden ayırmamak için domuzu odasına götürmesi ve buna benzer bir hayli örnek mantıksal düşünmeyi göstergeler. Fakat bu örnekler Greg de özdenetimin yetersizliğini de gösterir.

(Senemoğlu, 2011). Mantıksal düşünmenin temelinde ardışık düşünme süreci yatar. Greg'de ki mantıksal düşünmenin bir yanlış örneği de güvenlik kolu seçildiği halde arkadaşlarını korkuttuğu için düşünme becerisini tek basamakta kullanır ve ardından gelecek sonuçları hesaplayamaz. Ardışık düşünceye sahip değildir.

Çocuk Yüzyılı, çocuğun değeri. Çocuk Bayramı, çocuk hakları, uluslararası çocuk hakları bildirileri ve özellikle yüzyılımızda Çocuk Ruhbilimi'nin gelişmesi eğitim ve öğretimde Çocuğa Görelik İlkesini getirmiştir. Bu ilke bizde 1931- 32 öğretim yılında İstanbul'da Fatih bölgesi ilkokullarında uygulanmaya başladı. (İnan, M. R. 1983).

Çocuk edebiyatında çocuğa görelik, çocuğun bakış açısı, çocuk gerçekliği önemli olduğu kadar analiz, sentez ve kavrama ile üst biliş, soyut düşünme becerileri de önemlidir. Bütün bunlar kimlik ve kişiliğini doğru geliştirecek şekilde nitelikli eserler ile sağlanabilir.

Soyut düşünme becerilerinin yetersiz görüldüğü bu eserde analogi alanı daha çok çeviride ki deyimlerden faydalanılarak tespit edilmiştir.

Ebeveyn ve eğitimciler reddi mümkün olmayan bu serinin eleştirel bakışla doğruya yönelmesini sağlayabilirler. Annesine babasına ve kardeşlerine taktığı isimlerle ailesine ve öğretmenlerine olan yaklaşımının kendisinin de itibar ve saygıdan yoksun olacağı ve menfaate dayalı arzularının bencilce yaklaşımının yanlışları ortaya koyarak soyut düşünme becerileriyle bu seriyi okuyan çocuklara anlatılabilmesi mümkündür.

9. KAYNAKÇA

Canlı, S. (2015). Türkçe ders kitaplarına seçilecek metinlerin belirlenmesinde çocuğa görelik ilkesi. *Dil Eğitimi ve Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 98-123.

Erdal, K. ve Yurtseven Yılmaz, H. (2018). Saftirik Greg'in Günlüğü Serisinde okul yaşamı. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 7(2), 1126-1147.

Karatay, H. (2007). Değer aktarımı açısından yerli ve yabancı çocuk edebiyatı ürünleri. İçinde 38. *ICANAS Uluslararası Asya ve Kuzey Afrika Çalışmaları Kongresi Bildirileri*, (s. 939-948). Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu.

KINNEY, J. (2012). Saftirik Greg'in Günlüğü-7, Ah Kalbim! (çev. Kenan Özgür). İstanbul: Epsilon Yayınevi.

KINNEY, J. (2015a). Saftirik Greg'in Günlüğü-11, Karışık İşler Bunlar! (çev. Kenan Özgür). İstanbul: Epsilon Yayınevi.

KINNEY, J. (2015b). Saftirik Greg'in Günlüğü-10, Hey Gidi Günler! (çev. Kenan Özgür). İstanbul: Epsilon Yayınevi.

KINNEY, J. (2015c). Saftirik Greg'in Günlüğü-9, Bende Bu Şans Varken! (çev. Kenan Özgür). İstanbul: Epsilon Yayınevi.

KINNEY, J. (2013d). Saftirik Greg'in Günlüğü-8, Batsın Bu Dünya! (çev. Kenan Özgür). İstanbul: Epsilon Yayınevi.

- Koray, Ö., & Ali, A. Z. A. R. (2008). Ortaöğretim öğrencilerinin problem çözme ve mantıksal düşünme becerilerinin cinsiyet ve seçilen alan açısından incelenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 16(1), 125-136.
- Mazlum, Ö. ve Mazlum, F. S. (2016). İlköğretim 4. sınıf ders kitaplarının görsel tasarımına yönelik öğretmen görüşlerinin değerlendirilmesi. *Sanat Eğitimi Dergisi*, 4(1), 1-18.
- Özer, F. (2019). *Saftirik Greg'in Günlüğü serisinin değerler bağlamında incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). Dumlupınar Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı Türkçe Öğretmenliği Bilim Dalı, Kütahya.
- Senemoğlu, N. (2011). *Gelişim öğrenme ve öğretim kuramdan uygulamaya*. Ankara: Pegem Akademi
- Senemoğlu, N. (2011) Gelişim öğrenme ve öğretim. Ankara: Gazi Kitabevi. Soylu, H. (2004) Fen öğretiminde yeni yaklaşımlar. Ankara: Nobel Yayınları
- Türk Dil Kurumu. (2011). *Türkçe sözlük*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- URL-1, <https://www.bbc.com/turkce/haberler-turkiye-48122755> adresinden alınmıştır. (Erişim Tarihi: 29.10.2019).
- URL-2, <https://www.haberturk.com/kultur-sanat/haber/1044084-turkiyenin-en-cok-satan-11-cocuk-kitabi-en-sevilen-cocuk-kitaplari/3> adresinden alınmıştır. (Erişim Tarihi: 29.10.2019).
- URL-3, <https://1000kitap.com/yazar/jeff-kinney> adresinden alınmıştır. (Erişim Tarihi: 03.10.2019).